

Osa A**Peltokasvien peruslannoitus**

Peltokasvien peruslannoituksessa typpeä ja fosforia voidaan käyttää seuraavien kasvien viljelyssä enintään oheisessa taulukossa esitetyt määrät peltohehtaaria kohti:

Kasvilaji	Typpeä kg/ha/v	Fosforia kg/ha/v
Rehuvilja	90	15
Leipävilja		
Kevätvehnä	100	15
Syysvehnä, syksyllä	20	15
Syysvehnä, keväällä	100	-
Ruis, syksyllä	20	15
Ruis, keväällä	100	-
Öljykasvit	100	15
Sokerijuurikas	120	30
Ruokaperuna	60	40
Teollisuusperuna	80	40
Säilörehu	180	30
Heinä (kuiva heinä)	90	15
lisätyppi, jos odelma korjataan	60	-
Laidun	150	20
Nurmen perustaminen		
Suojavilja		25
Kesällä tai syksyllä perustettava nurmi		10
Yksivuotinen rehunurmi		20
Kokoviljasäilörehu		20

Taulukossa tarkoitettuihin ravinnemääriin on laskettava sekä väkilannoitteiden sisältämät ravinteet että karjanlannan ja vastaavien orgaanisten lannoitteiden sisältämät ravinteet.

Avokesantolohkon, muokkaamattoman kesantolohkon ja yksivuotisen viherkesantolohkon lannoitus on kielletty. Perustettaessa monivuotinen viherkesanto voidaan sille käyttää perustamisen yhteydessä typpeä enintään 50 kg/ha ja fosforia enintään 10 kg/ha.

Luonnonmukaista tuotantoa maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2092/91 mukaisesti harjoittavalla tilalla voidaan kuitenkin rukiille ja syysvehnälle käyttää typpeä syksyllä enintään 30 kg/ha, kun keväällä annettavaa typpimäärää vähennetään sitä vastaavasti. Tällaisella tilalla voidaan osa rukiin ja syysvehnän fosforista antaa keväällä, jolloin syksyllä annettua fosforimäärää on vähennettävä sitä vastaavasti.

Osa B**Karjanlannan ja eräiden muiden lannoitusaineiden sisältämien ravinteiden huomioon ottaminen**

Lannan ravinteet on laskettava lannoitusmääriin seuraavan taulukon mukaisesti:

Lantalaji	Fosforia kg/m ³	Liukoista typpeä kg/m ³
Naudan kuivikelanta	1,2	1,2
Naudan lietelanta	0,6	1,9
Naudan virtsa	0,1	2,2
Sian kuivikelanta	2,3	1,3
Sian lietelanta	1,0	2,9
Sian virtsa	0,2	1,8

Lampaan kuivikelanta	1,4	1,0
Hevosen kuivikelanta	0,6	0,4
Kanan kuivikelanta	4,2	5,1
Broilerin kuivikelanta	3,5	5,1
Ketun kuivikelanta	11,5	9,5
Minkin kuivikelanta	9,5	6,2

Kasveille käyttökelpoiseksi fosforiksi katsotaan 75 prosenttia edellä olevan taulukon mukaisista fosforiarvoista. Turkiseläinten lannan osalta edellä olevan taulukon fosforiarvosta kasveille käyttökelpoiseksi katsotaan 40 prosenttia. Käytettäessä karjanlantaa lannoitteena käyttökelpoinen fosforimäärä on laskettava mukaan annettuun fosforilannoitemäärään.

Virtsasta, lietelannasta ja kuivikelannasta on laskettava typpilannoitusmääriin liukoinen typpi. Syksyllä levitetyn karjanlannan liukoisesta tyypestä on laskettava typpilannoitusmäärään 50 prosenttia.

Lannan ravinteet voidaan laskea lannoitusmääriin vaihtoehtoisesti myös lanta-analyysin perusteella, joka ei kuitenkaan saa olla viittä vuotta vanhempi. Lanta-analyysin on oltava tehty laboratorioissa, joka on erikoistunut lanta-analyysien tekemiseen. Lanta-analyysin mukaisesta lannan fosforista on tällöin laskettava kasveille käyttökelpoiseksi 75 %. Turkiseläinten lannan sisältämästä fosforista on laskettava 40 prosenttia kasveille käyttökelpoiseksi.

Apatiitin ja raakafosfaatin fosforin käyttökelpoisuusprosenttina on käytettävä 10 prosenttia, tuomaskuonan 50 prosenttia ja luujauhun ja sarvilastun sisältämän fosforin käyttökelpoisuusprosenttina 75 prosenttia.

Lannoitteena ja maanparannusaineena käytettävän jätevesilietteen on täytettävä puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä annetussa valtioneuvoston päätöksessä (282/1994) tarkoitetut laatuvaatimukset. Lietteen on oltava kompostoitua tai seostettua. Jätevesilietteen sisältämät ravinteet on todettava puhdistamolta saatavasta todistuksesta ja niistä on otettava lannoituksessa huomioon liukoinen typpi ja kokonaisfosforista 75 prosenttia. Lietteen levitysmäärät saavat olla enintään edellä mainitussa valtioneuvoston päätöksessä esitetyt. Omalla tilalla syntyvää jätevesilietettä lukuun ottamatta lietteen levityksen edellytyksenä on, että liete siitä tehdyn analyysin perusteella täyttää edellä mainitussa valtioneuvoston päätöksessä määrätty laatuvaatimukset.

Osa C

Pientareet ja suojakaistat

Viljelijän on jätettävä valtaojien varsille vähintään yhden metrin levyiset monivuotisen kasvillisuuden peittämät pientareet. Piennarta ei tarvitse niittää. Jos se niitetään, niitettyä kasvillisuutta ei ole välttämätöntä korjata pois, mutta sen saa käyttää hyödyksi. Jos lohko on ilmoitettu peltokasviasetuksessa tarkoitetuksi kesannoksi, niitettyä kasvillisuutta ei saa kerätä pois eikä sitä saa hyödyntää. Piennar kuuluu siihen kasvulohkoon, jolla se sijaitsee. Yli kolme metriä leveästä pientareesta on muodostettava oma kasvulohko.

Viljelijän on perustettava purojen ja muiden vesistöjen varsilla sijaitseville pelloille vähintään keskimäärin kolme metriä leveät, monivuotisen kasvillisuuden peittämät suojakaistat. Suojakaistaa ei ole välttämätöntä niittää. Jos se niitetään, niitetty kasvillisuus on kerättävä pois kaistalta ja sen saa käyttää hyödyksi. Jos lohko on ilmoitettu peltokasviasetuksessa tarkoitetuksi kesannoksi, niitettyä kasvillisuutta ei saa kerätä pois eikä sitä saa hyödyntää. Keskimäärin yli kolme metriä leveästä suojakaistasta on muodostettava oma kasvulohko.

Pellolla sijaitsevan talousvesikaivon ympärille on perustettava vähintään kolmen metrin levyinen suojakaista. Kaistan on oltava monivuotisen heinäkasvillisuuden peittämä ja se on perustettava mieluiten suojaviljiaan.

Pientareen ja suojakaistan rikkakasvien pesäketorjunta on sallittu ainoastaan vaikeissa rikkakasvitapauksissa. Tällöin torjunta-aineen käytön sekä uuden nurmikasvillisuuden kylvön on tapahduttava saman kasvukauden aikana. Piennar tai suojakaista on uusittava niin, ettei alue ole paljaana ilman kasvillisuutta syksyllä tai talvella. Pesäkekäsittelystä on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti maatilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Pientareelle tai suojakaistalle levinnyt hukkakaura on torjuttava hukkakauran torjunnasta annetun lain mukaisesti joko käsin kitkemällä tai kemiallisesti. Piennarta tai suojakaistaa ei edellä mainittuja tapauksia lukuun ottamatta saa käsitellä torjunta-aineella. Myös lannoittaminen on kiellettyä. Mikäli pientareen tai suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu esimerkiksi talven aikana tai ojen kunnostustyön yhteydessä, uusi nurmikasvillisuus on kylvettävä heti olosuhteiden salliessa.

Pientareiden ja suojakaistojen on oltava leveydeltään määräysten mukaiset ensimmäisen sitoumusvuoden kasvukauden loppuun mennessä.

Osa D**Tarkennettu lannoitus**

Tarkennettuun lannoitukseen liittyvä lisätoimenpide ei koske 33 §:ssä tarkoitettujen ryhmien 1 ja 2 puutarhakasveja. Tarkennetun lannoituksen lisätoimenpidettä koskevaa tukea ei siten makseta niille peltoaloille, joilla viljellään 1 ja 2 ryhmien puutarhakasveja.

Fosforilannoituksessa voidaan käyttää enintään neljän vuoden tasausjaksoa 8 §:n mukaisesti. Tarkennetun lannoituksen fosforin enimmäiskäyttömäärää koskevasta 2 liitteen C-osasta poiketen kotieläintiloilla on sallittua käyttää karjanlantaa 15 kg fosforia vastaava määrä hehtaarille vuodessa kaikissa viljavuusluokissa paitsi viljavuusluokassa "arveluttavan korkea". Poikkeusta voidaan käyttää lohkoilla, joille levitetään omalla tilalla syntynyttä karjanlantaa. Lantaa ei kuitenkaan tällaisessa tapauksessa saa levittää 100 metriä lähemmäs vesistöä.

Sokerijuurikkaalle on sallittua käyttää typpeä enintään seuraavan taulukon määrät hehtaaria kohti vuodessa; jos

naatteja ei kynnetä maahan	140 kg
naatit kynnetään maahan	120 kg
esikasvina olleen viljan oljet kynnetään maahan	150 kg

Perunalle on sallittua käyttää typpeä enintään seuraavan taulukon määrät hehtaaria kohti vuodessa:

	Satotaso tonnia/ha	Enimmäis- typpimäärä kg/ha
Ruokaperuna ja ruokateollisuusperuna	30	70
Ruokaperuna ja ruokateollisuusperuna	40	100
Tärkkelysperuna	30	90
Tärkkelysperuna	40	120
Varhaisperuna		60
Varhaisperuna + kerääjäkasvi		80

Tarkennetun lannoituksen valinnee viljelijän on kirjattava viljelysuunnitelmaan lohkoittain perustelut typpi- ja fosforitason käytölle. Lohkokohtaisiin muistiinpanoihin on kirjattava toteutunut lannoitus. Viljelijän on pyydettäessä esitettävä työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolle kirjallinen selvitys käytetyistä lannoitusmääristä ja niiden perusteluista.

Viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteeksi jonkin muun kuin tarkennetun lannoituksen, voi käyttää tarkennettua lannoitusta, mutta tällöin tarkennetun lannoituksen käytöstä ei makseta lisätoimenpiteen tukea. Tämän menettelyn edellytyksenä on, että viljelijä ilmoittaa tarkennetun lannoitustason käytöstä antaessaan ympäristötukisitoumuksen. Viljelijän on tällöin noudatettava kaikkia niitä säästöjä, joita tarkennetusta lannoituksesta on annettu kaikilla peruslohkoillaan tai sitoumuksen antamisen yhteydessä ilmoittamallaan peruslohkoilla koko viisivuotisen sitoumuskauden ajan.

Jos lohkoja säännönmukaisesti vaihdetaan kahden viljelijän kesken esimerkiksi viljelykierrosta johtuen, on lohkon lannoituksessa käytettävä joko 7 §:ssä tai tässä tarkoitettuja lannoitustasoja sen mukaisesti kuin lohkoa pääsääntöisesti hallitseva viljelijä on lohkolle lannoitustasoksi valinnut.

Osa E**Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus**

Kasvipeitteiseksi hyväksytään seuraavat kasvit ja alueet:

1) ruis ja ruisvehnä sekä syysvehnä, jos se on kylvetty sääoloiltaan normaalina vuonna ennen 10 päivää syyskuuta;

2) nurmi ja monivuotinen viherkesanto, joka on perustettu viimeistään 30 päivänä kesäkuuta, suojakaistat ja suojavyöhykkeet;

3) monivuotiset marjat ja hedelmäpuut, kun ne täyttävät 1 liitteen J-osassa tarkoitettut kasvutiheysvaatimukset, monivuotiset taimitarhakasvit, koristekasvit ja maustekasvit sekä lääkekasvit;

4) viljan ja öljykasvien sänki, joka muokataan keväällä;

5) keväällä korjattava kuitupellava ja kuituhamppu;

6) kerääjä- ja aluskasvien viljely, jossa tarkoituksena on varsinaiselta viljelykasvilta hyödyntämättä jääneiden ravinteiden käyttö ja jossa kasvit kynnetään tai muokataan mahdollisimman myöhään syksyllä tai vasta seuraavana keväänä; ja

7) sokerijuurikaspellot, kun niissä on riittävät, ympäristötuen mukaiset pientareet ja suojakaistat Kevennetty syysmuokkaus vilja- ja öljykasvilohkoilla täyttää ehdon, jos muokkaus on tehty riittävän syvään (10-15 cm). Tarkoitukseen hyväksytyjä laitteita ovat kultivaattori, lautasäes, joustopiikkiäes ja lapiorullaäes sekä niin sanottu miniaura.

Osa F

Maatilan monimuotoisuuskohteet

Viljelijän on perustettava pellolle tai peltokasviasetuksessa säädetyllä tavalla kesannoidulle pellolle 5-vuotiseksi sitoumusajaksi riistalaidun-, maisema- tai monimuotoisuuspeltoja vähintään viidelle prosentille ensimmäisenä sitoumusvuonna tukikelpoiseksi haettujen peruslohkojen pinta-alasta, mutta kuitenkin vähintään 0,5 hehtaarille. Riistalaidun, maisema- ja monimuotoisuuspellot on perustettava ensimmäisenä sitoumusvuonna 30 päivään kesäkuuta mennessä ja kyseisten kasvulohkojen on pysyttävä samoina koko sitoumuskauden ajan. Jos kasvusto on perustettu hyväksytyillä kasvilajeilla jo ennen sitoumuskauden alkua, on se uusittava vähintään kerran sitoumuskauden aikana. Luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristötuesta annetun valtioneuvoston asetuksen ja maatalouden ympäristötuesta annetun valtioneuvoston päätöksen tarkoitamaan maiseman kehittämiseen ja hoitoon, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen tai perinnebiotoopin hoitoon liittyvää erityistukisopimus alaa ei voida laskea edellä mainittuun riistalaidun-, maisema- tai monimuotoisuuspeltojen alaan.

Riistalaitumet ja maisema- sekä monimuotoisuuspellot on perustettava seuraavilla hyväksytyillä kasvilajeilla tai niiden seoksilla käyttäen ensisijaisesti kotimaista siementä.

Hyväksytyjä kasvilajeja tavanomaisessa viljelykäytössä oleville peltolohkoille perustettujen maisemapeltojen kasveiksi ovat auringonkukka, hunajakukka, sinimailanen, pellava, persian-apila, keltalupiini, kumina, tattari, ruisvirna, valkomesikkä, ruiskaunokki, malva, kehäkukka, keltasinappi, vuohenherne ja silkkiunikko. Peltokasviasetuksessa säädetyllä tavalla kesannoidulle lohkolle perustetun maisemapelton kasveiksi hyväksytään hunajakukka, sinimailanen seoksissa typensitajakasvina, apilat seoksissa typensitajakasveina, keltalupiini, virnat seoksissa typensitajakasveina, ruiskaunokki, vuohenherne seoksissa typensitajakasvina, kehäkukka, malva ja silkkiunikko

Tavanomaisessa viljelykäytössä oleville peltolohkoille perustettujen monimuotoisuuspeltojen sekä peltokasviasetuksessa säädetyllä tavalla kesannoiduille lohkoille perustettujen monimuotoisuuspeltojen hyväksyttäviä kasveja ovat kotimaiset niitty- ja ketokasvit, joiden kasvustot voidaan perustaa seoksena esimerkiksi nurmiröllin kanssa. Näitä ovat esimerkiksi päivänkakkara, puna-ailakki, ahdekaunokki, ketoneilikka, mäkitervakko, nurmikohokki ja keltasauramo.

Tavanomaisessa viljelykäytössä oleville peltolohkoille perustettujen riistalaitumien hyväksyttäviä kasveja ovat joko puhtaina kasvustoina tai seoksina ohra, vehnä, kaura, ruis, herne, tattari, rypsi, rapsi, sinappi, auringonkukka, rehukaali, rehurapsi, öljyretikka, rehujuurikkaat kuten rehusokerijuurikas, naattinauris ja turnipsi sekä heinäkasvien ja apilan seokset. Peltokasviasetuksessa säädetyllä tavalla kesannoiduille lohkoille perustettujen riistalaidunten hyväksyttäviä kasveja ovat ohra, vehnä, kaura ja ruis seoksissa, herne seoksissa, tattari seoksissa, rypsi, rapsi ja sinappi seoksissa, auringonkukka seoksissa, rehukaali puhtaana kasvustona ja seoksissa, rehurapsi puhtaana kasvustona ja seoksissa, öljyretikka puhtaana kasvustona ja seoksissa, rehujuurikkaat kuten rehusokerijuurikas, naattinauris ja turnipsi seoksissa sekä heinäkasvien ja apilan seokset.

Poikkeuksellisesti vuonna 2000 tavanomaisessa viljelykäytössä olevilla peltolohkoilla voidaan hyväksyä myös muilla kuin edellä luetelluilla kasvilajeilla perustettu kasvusto, jos kasvilaji on tarkoitusta (riistalaidun, maisema, monimuotoisuus) tukeva.

Riistalaitumilla ja maisemapelloilla starttityypillannoituksen antaminen on sallittua perustamisvaiheessa kasvuun lähden varmistamiseksi. Torjunta-aineiden käyttö riistalaitumilla sekä maisema- ja monimuotoisuuspelloilla on kiellettyä.

Riistalaitumien sato on käytettävä vain riistan ruokintaan. Jos maisema- tai monimuotoisuuspelto on perustettu tavanomaisessa viljelykäytössä olevalle pellolle, voidaan kasvusto korjata ja hyödyntää tai peltoa käyttää laitumena tai riistan ruokintaan. Riistalaitumien, jotka on perustettu tavanomaisessa viljelykäytössä olevalle pellolle, kasvusto voidaan niittää karhelle, nostaa seipäille lumen alle jäämisen estämiseksi tai se voidaan siirtää ruokintakatoksiin.

Jos riistalaidun, maisema- tai monimuotoisuuspelto ei ole peltokasviasetuksessa säädetyllä tavalla kesannoitua peltoa ja kun alueen sato käytetään riistan ruokintaan tai satoa ei korjata, voi tilalla olla näitä alueita yhteensä enintään viisi prosenttia ensimmäisenä sitoumusvuonna tukikelpoiseksi haettujen peruslohkojen pinta-alojen summasta.

Jos riistalaidun, maisema- tai monimuotoisuuspelto on perustettu peltokasviasetuksessa säädetyllä

tavalla kesannoidulle lohkolle, lohkolle on noudatettava kaikkia peltokasviasetuksessa säädettyjä ehtoja, esimerkiksi kesantolohkojen kokorajoituksia, typensitojakasvien rajoituksia ja riistalaitumien korjuurajoituksia.

Osa G

Lantalan ammoniakkipäästöjen vähentäminen

Lietesäiliö ja virtsasäiliö on katettava kiinteällä katolla tai hyväksytyllä keveämmällä katteella. Näitä ovat lekasora, styrokso, turve, muovi tai muu peite, esimerkiksi lainapeite. Lekasoraa, styroksoa tai turvetta käytettäessä lannan päällä on oltava kyseistä katetta vähintään viiden senttimetrin paksuinen kerros. Turpeen on oltava lämpökäsiteltyä tai muutoin riittävän kuivaa, jotta se kelluu. Kuivikelanta on varastoitava katollisessa ja seinällisessä lantalassa tai avonaisessa lantalassa turpeella tai tiiviillä peitteellä eli pressulla peitettynä. Seiniä on oltava vähintään kaksi. Virtsa voidaan tässä tapauksessa johtaa joko katettuun tai umpinaiseen virtsakaivoon tai imeyttää riittävään määrään kuiviketurvetta. Seos on varastoitava kuten kuivikelanta. Samoin voidaan varastoida kuivikelannan tavalla lietelanta, jos siihen on sekoitettu riittävä määrä turvetta. Lannan varastointi patterissa pellolla ei täytä ehtoa. Jos kuitenkin tilalla on riittävän kokoiset (8/12 kk) lantavarastot, joissa lanta pääsääntöisesti varastoidaan edellä tarkoitettun mukaisesti, tilalla voi lisäksi olla myös työteknisistä syistä tehtäviä lantapattereita. Kestokuivikepohja ilman erillistä, riittävän kokoista lantavarastoa ei täytä ehtoa.

Jos tilalla syntyy useampia lantalajeja, on kaikkien niiden varastoinnin täytettävä edellä esitetyt vaatimukset.

Osa H

Maitohuoneen pesuvesien käsitteleminen

- Lypsykarjatilalla maitohuoneen pesuedet on johdettava:
- liete- tai virtsasäiliöön tai erilliseen omaan säiliöön; tai
  - maa- tai juurakkopuhdistamoon; taikka
  - pienpuhdistamoon tai kunnalliseen jätevedenpuhdistamoon.

Maapuhdistamolla tarkoitetaan tässä maasuodatinta tai imeytyskentää.

Maasuodatin on maahan kaivettu tai osittain pengerretty hiekkapuhdistamo, jossa jätevedet suodatetaan muualta tuotujen maamassojen läpi. Maasuodattimen rakenteet ovat tuloviemäri, saostuskaivojärjestelmä tai saostussäiliö, jakokaivo, suodatinosa imeytysputkineen, kokoomakaivo ja purkuviemäri. Suodatinosan kokonaisrakennekorkeuden on oltava vähintään 2 metriä. Suodattimena toimii suodatinhiekkakerros, jonka kokonaispaksuuden on oltava vähintään 80 cm. Fosforin poistoa voidaan tehostaa sekoittamalla suodatinkerrokseen fosforia sitovaa ainesta. Keskimääräisiä maitohuonejätevesiä varten, joita muodostuu alle 1 kuutiometri vuorokaudessa, tarvitaan noin 30 neliometriä suodatuspinta-alaa.

Imeytyskentässä on oltava pääosin samat osat kuin maasuodattimessa. Imeytyksen on tapahduttava paikalla olevaan maaperään, jonka on oltava joko soramaata tai hiekkamaata, jonka raekoko on alle 20 millimetriä. Mitoitusvirtaama saa olla enintään 40 litraa neliometriä kohti vuorokaudessa.

Imeytyskentää ei saa rakentaa tärkeälle tai muutoin veden hankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle. Juurakkopuhdistamolla tarkoitetaan rakennettua kosteikkoo, jossa kasvit, esimerkiksi järviruoko, puhdistavat jätevettä yhdessä maa-aineksen kanssa. Juurakkopuhdistamon rakenteet ovat saostuskaivot, kaivettu tiivis allas, jossa kasvillisuus istutetaan sopivaan maa-ainekseen, purkuputki ja purkukaivo. Mitoituksen on vastattava maasuodattimen mitoitusta ja veden viipymän on oltava noin 6-7 vuorokautta.

Osa I

Katteen käyttö monivuotisten puutarhakasvien rikkakasvitorjunnassa

Lisätoimenpiteen toteuttamiseksi maanpinta on katettava rivien kohdilta oljella, hakkeella tai muulla orgaanisella materiaalilla, muovikalvolla tai -kankaalla tai katepaperilla tai rivien väliin perustettavalla leikattavalla nurmikatteella eli rivivälinurmella. Katteena käytettävä muovikalvon on oltava polyeteenistä valmistettu.

Kattamiseen voidaan käyttää eri materiaaleja lohkon eri osissa. Katemateriaali voidaan vaihtaa kesken sitoumuskauden. Maatuneen orgaanisen katemateriaalin tilalle on tarvittaessa lisättävä uutta

niin, että kate on riittävän peittävä.

Mansikan viljelyssä katettujen kasvulohkojen pinta-alan on oltava vähintään 95 prosenttia tilan mansikan viljelyalasta. Muiden 33 §:ssä tarkoitettujen ryhmän 2 puutarhakasvien viljelyssä katettujen kasvulohkojen pinta-alan on oltava vähintään 30 prosenttia näiden kasvien yhteenlasketusta viljelyalasta tilalla.

Jos kattaminen tehdään rivien väliin perustettavalla leikattavalla nurmikatteella, on niiden kasvulohkojen yhteispinta-ala, jolla toimenpidettä toteutetaan, oltava vähintään 40 prosenttia tilan 33 §:ssä tarkoitettujen ryhmän 2 puutarhakasvien viljelyalasta. Leikattavan nurmen on oltava maanpinnan peittävä, mutta se voi olla kylvetty tai luontaisesti kylvätynyt.

Jos lisätoimenpiteen eri toteuttamistapoja eli kattamista ja nurmettamista yhdistetään, on mansikalla noudatettava 95 prosentin katevaatimusta ja muilla 33 §:ssä tarkoitetuilla ryhmän 2 puutarhakasveilla 40 prosentin katevaatimusta.

Katevaatimus on täytettävä viimeistään kolmantena sitomusvuonna. Tuki maksetaan siitä sitomusvuodesta alkaen, jonka kesäkuun 30 päivään mennessä katevaatimus täyttyy. Leikattavan nurmikatteen on oltava perustettu sanottuun päivään mennessä. Jos rivinvälinurmen annetaan kylvättyä luontaisesti, se täyttää lisätoimenpiteen katevaatimuksen siitä sitomusvuodesta lähtien, jonka kesäkuun 30 päivään mennessä nurmi on maanpinnan peittävä.

Toimenpiteen toteutus on merkittävä lohkohtaisiin muistiinpanoihin. Muistiinpanoista on käytävä ilmi kattamiseen käytetty materiaali sekä katettu tai nurmetettu pinta-ala erikseen mansikan ja muiden 33 §:ssä tarkoitettuun ryhmään 2 kuuluvien puutarhakasvien osalta.

Osa J

Tavanomainen hyvä maatalouskäytäntö

Perus- ja lisätoimenpiteiden tukea ei makseta, jos satoa ei korjata. Tuki voidaan kuitenkin maksaa sellaisille kasveille, jotka eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa kuten muun muassa kuminalle, mansikalle, ruokohelpille, marjapensaille, hedelmäpuille tai muille monivuotisille avomaan puutarhakasveille. Sellaisille monivuotisille kasveille, jotka eivät idä tai muodosta maanpäällistä kasvustoa kylvövuonna, voidaan maksaa tukea ensimmäisen kerran sinä vuonna, jolloin maan pinnalle on muodostunut kasvusto.

Tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön sadonkorjuuedellytystä ei täyty nurmen maahan niitto, vaan sato on korjattava tai aluetta on laidunnettava. Nurmen kompostointia ei myöskään katsota riittäväksi viljelyksi ellei kyseessä ole viherlannoitus, joka täyttää sille 32 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset. Peltoalalle, jolle on tehty erityistukisopimus maiseman kehittämisestä ja hoidosta tai luonnon monimuotoisuuden edistämisestä voidaan kuitenkin maksaa perus- ja lisätoimenpiteiden tuki vaikkei satoa korjatakaan. Kirjallisesti maatilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle ilmoitetun satovahingon takia korjaamatta jäänyt pelto katsotaan viljellyksi pelloksi.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistuoja, voidaan lohko katsoa tukeen oikeutetuksi, eikä uudelleenkylvöä edellytetä, mikäli lohko voidaan valvonnassa todeta viljellyksi tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti. Sadonkorjuuvaatimuksen täytyminen edellyttää tässä tapauksessa lisäksi, että lohkon pääosalta voidaan korjata satoa. Jos tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön täyttymistä ei ole mahdollista todeta tai talvehtimistuoista johtuen pääosalta kasvulohkoa ei ole mahdollista korjata lainkaan satoa, ei kyseiselle lohkolle voida maksaa tukea, ellei kyseistä lohkoa kylvetä keväällä uudelleen.

Jos tukea on haettu peltolohkon osalta, jolla kasvaa hunajantuotantoon soveltuvia kasveja, esimerkiksi hunajakukkaa ja puna-apilaa, ja kyseisen peltolohkon välittömässä läheisyydessä sijaitsee tukea hakevan viljelijän mehiläisyhteiskuntia sellainen määrä, että hunajantuotanto muodostaa tukea hakevalle viljelijälle taloudellisesti merkittävän elinkeinon, sadonkorjuuedellytyksen voidaan katsoa täyttyvän ja tuki voidaan maksaa vaikka satoa ei korjata.

Tavanomainen hyvä maatalouskäytäntö edellyttää, että mansikoita, mesimarjoja ja jalomaaraimia viljellään vähintään 15 000 kasvia hehtaarilla. Jos edellä mainituilla kasveilla käytetään viljelytapaa, jossa maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvukautena olla pienempi, mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia hehtaarilla. Kesäkuun 30 päivän jälkeen istutettujen kasvien osalta lopullinen edellytetty taimitiheys on saavutettava tällöin istutusvuotta seuraavana kasvukautena.

Herukoita ja karviaisia viljeltäessä edellytetään 2 200 kasvia hehtaarilla, vadelmia 2 800 kasvia hehtaarilla, tyrniä 800 kasvia hehtaarilla, pensasmustikoita 2 250 kasvia hehtaarilla ja hedelmäpuita 400 kasvia hehtaarilla.

Edellä säädettyjä kasvutiheyksiä ei kuitenkaan sovelleta ennen vuotta 2000 perustettuihin kasvustoihin, jotka täyttävät ammattimaisen viljelyn tunnusmerkit.

Liite 2

Osa A

Tarkennettu lannoitus

Suurimmat sallitut typpilannoitustasot vilja- ja öljykasveille, kun saavutettu satotaso on viljoilla 4000 kg/ha ja öljykasveilla 2 000 kg/ha

Typpilannoitus enintään kg/ha

KASVI Viljat ja öljykasvit	Etelä-Suomi Viljelyvyöhykkeet 1 ja 2			Keski-Suomi Viljelyvyöhykke 3 ja 4:n edullisimmat osat			Pohjois-Suomi Viljelyvyöhykkeet 4 ja 5		
	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat
OHRA Maud, Tofta, Video, Mentor, Barke, Scarlett, Inari, Prisma, Kymppi, Mette	110	100	60	100	90				
Tyra, Saana, Viivi, Kustaa, Kinnan, Filippa, Ida	110	100	60	100	90				
Rolfi, Arve, Artturi	100	80	50	90	80	60	90	80	70
Thule, Jyvä, Erkki, Pohto	100	80	50	90	80	60			
Botnia, Hjan Pokko	90	70	40	80	70	60			
Loviisa, Arra	90	70	40	80	70	60	80	70	60
MALLASOHRRA Olutmaltaat Inari, Prisma	90	80	60						
Saana, Scarlett, Kustaa, Kymppi	90	80	60	90	80				
Entsyymimaltaat Hjan Pokko	90	80	40	90	70				
Kilta	90	70	40	80	70				
KAURA Salo, Katri, Belinda, Virma, Kolbu, Roope	110	90	60	110	90	70			
Freja, Suomi, Lisbeth, Puhti, Yty	100	90	50	100	90	70			
Aslak, Aarre, Sisko, Veli, Leila	100	90	50	100	90	70	80	80	70
KEVÄTVEHNÄ Bastian, Tjalve, Vinjett, Dragon, Mahti	120	110	70						
Luja, Manu, Heta, Satu	120	110	70	110	100				
Reno, Runar	110	90	50	90	80				
Kadett	110	90	50						
KEVÄTRYPSI Kulta, Tuli, Harmoni, Valo	120	100	70	110	100	70			
KEVÄTRAPSI Sponsor, Ebony, Kunto, Hyola 38	130	110							
HERNE JA HÄRKÄPAPU Karita	50	50		50					
Muut lajikkeet ilman tukikasvia	30-40	30-40		30-40	30-40				
Muut lajikkeet tukikasvin kanssa	40-60	40-60		40-60	40-60				
RUIS SYKSYLLÄ	30	30	20	30	30	20	30	30	
Jos kestolannoksena**	40	40	30	40	40	30	40	40	
RUIS KEVÄÄLLÄ Mader, Espritt	120	100	40						
Amilo	110	90	40	100	80				
Akusti, Kartano, Riihi	110	90	40	80	70	40			
Ponsi	100	80	40						
Anna	100	80	40	80	60				
Hjan Jussi, Voima	100	80	40	80	60	40	50	50	
Sampo	80	60	30	60	50	30	40	40	
Ensi				60	50	30	40	40	

KASVI Viljat ja öljykasvit	Etelä-Suomi Viljelyvyöhykkeet 1 ja 2			Keski-Suomi Viljelyvyöhyke 3 ja 4:n edullisimmat osat			Pohjois-Suomi Viljelyvyöhykkeet 4 ja 5		
	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat	Savi- ja hiesu- maat	Karkeat kivennäis- maat	Eloperäi- set maat
SYYSVEHNÄ SYKSYLLÄ	30	30							
Jos kestolannoksena**	40	40							
SYYSVEHNÄ KEVÄÄLLÄ									
Tarso, Gunbo, Tryggve, Urho, Folke, Kosack, Ramiro	130	110							
Hjan Ilves, Pitko, Aura, Otso	120	100							
RUISVEHNÄ SYKSYLLÄ	30	30	20	30	30				
Jos kestolannoksena**	40	40	30	40	40				
RUISVEHNÄ KEVÄÄLLÄ									
Pinokio, Prego, Ulrika, Moreno	130	110	40	120	100				

** Kestolannoksella tarkoitetaan lannoitetta, jossa tyyppi on käsitelty siten, että se on hitaasti vapautuvassa muodossa. Käytettäessä kestolannosta syksyllä, on keväällä annettavaa tippimäärää vähennettävä 10 kg/ha.

Jos esikasvin oljet on kynnetty maahan, sallittu tippimäärä on 10 kg taulukossa ilmoitettua suurempi.

Osa B**Tarkennettu lannoitus****Suurimmat sallitut typpilannoitustasot nurmikasveille ja vastaaville**

Typpilannoitus enintään kg/ha

Kasvi	Levitysaika	Etelä- ja Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
		Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat	Savi ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat
Niitonurmi Heinänurmet	Kevätlevitys	100	100	100	100	100	100
	Kesälevitys odelmalle	80	80	80	80	80	80
Apilapitoiset nurmet	Kevätlevitys	80	80	80	80	80	80
	Kesälevitys odelmalle	50	50	50	50	50	50
Apilavaltaiset nurmet	Kevätlevitys	60	60	60	60	60	60
	Kesälevitys odelmalle	40	40	40	40	40	40
Säilö- ja tuorerehunurmet Monivuotiset nurmet	Kevätlevitys	100	100	100	100	100	100
	2. sadolle	100	100	100	100	100	100
	3. sadolle	50	50	40	50	50	40
Monivuotiset apilapitoiset nurmet	Kevätlevitys	80	80	80	80	80	80
	2. sadolle	50	50	50	50	50	50
Monivuotiset apilavaltaiset nurmet	Kevätlevitys	60	60	60	60	60	60
	2. sadolle	40	40	40	40	40	40
Yksivuotinen raiheinä	Kevätlevitys	100	100	90	90	90	90
	2. sadolle	100	100	90	90	90	90
	3. sadolle	50	50	50	50	50	50
Vihantavilja	Kevätlevitys	100	100	100	100	100	100
Vihantavilja + raiheinä tai muu nurmikasvi	Kevätlevitys	100	100	90	90	90	90
	2. sadolle	100	100	90	80	80	80
	3. sadolle	50	50	50	40	40	40
Vihantavilja + rapsi	Kevätlevitys	120	120	120	100	100	100
Vihantavilja + virna	Kevätlevitys	60	60	50	60	60	50
Kokovilja: ohra	Kevätlevitys	120	100	90	100	90	80
Kokovilja: kevätvehnä	Kevätlevitys	130	110	100	110	100	
Kokovilja: syysvehnä, ruisvehnä	Syksyllä	30	30				
	Keväällä	130	110				
Laidun Monivuotiset nurmet 3 levitystä	Kevätlevitys	90	90	80	80	80	80
	2. sadolle	80	80	70	70	70	70
	3. sadolle	50	50	40	40	40	40
Monivuotiset nurmet 4 levitystä	Kevätlevitys	80	80				
	2. sadolle	70	70				
	3. sadolle	40	40				
	4. sadolle	30	30				
Nurmen perustaminen keväällä Suojavilja puidaan	Kevätlevitys	Osan A lajikekohtaisista typpilannoitumääristä vähennetään vähintään 10 kg/ha					
Suojavilja korjataan kokoviljana	Kevätlevitys	Tämän taulukon kokoviljan typpilannoitusmääristä vähennetään vähintään 10 kg/ha					
Vihantavilja	Kevätlevitys	100	100	80	80	80	80
Suojakasvina yksivuotinen raiheinä	Kevätlevitys	100	100	80	80	80	80
	2. Sadolle	100	100	80	80	80	80
	3. Sadolle	50	50	50	40	40	40
Ilman suojaviljaa	Kevätlevitys	80	80	70	80	80	70
	2. sadolle	30	30	30	30	30	30
Nurmen perustaminen kesällä Perustamisvaiheessa		60	60	50	60	60	50
Nurmen perustaminen syksyllä Perustamisvaiheessa (1.9. men.)		30	30	30	30	30	30
Nurmen oraiden elvytyslannoitus (sisältyy suojaviljan N-määrään)	Suojaviljalle kesällä tai elokuun alussa suojaviljapuinnin jälkeen	30	30	30			

Kasvi	Levitysaika	Etelä- ja Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
		Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat
Siemennurmi							
Timotei	Kevätlevitys	100	90	60	90	80	40
Nurminata	Kevätlevitys	120	110				
Koiranheinä	Kevätlevitys	100	90				
Westerwoldin raiheinä	Kevätlevitys	100	100				

Apilapitoisilla nurmilla tarkoitetaan apilaa sisältäviä nurmia

Apilavaltaisilla nurmilla tarkoitetaan apilaa sisältäviä nurmia, joissa apilan osuus kasvustosta on yli 50%

Jako levityskerroille on suositus, kokonaismääriä ei saa ylittää

Osa C

Tarkennettu lannoitus

Suurimmat sallitut fosforilannoitustasot

Fosforilannoitus enintään kg/ha/v

KASVI	VILJAVUUSLUOKKA							
	Huono	Huononlainen	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Korkea	Arveluttavan korkea	
Ruis, vehnä, öljykasvit, palkokasvit	40	30	25	15	10	-	-	
Ohra, nurmikasvien siemenviljely	43	33	28	18	13	-	-	
Kaura	35	25	20	10	5	-	-	
Ohra/kaura seosvilja	39	29	24	14	9	-	-	
Kokoviljasäilörehu	50	40	30	20	15	-	-	
Nurmen suojavilja*	65	55	45	35	25	-	-	
Kesällä tai syksyllä perustettu nurmi, keväällä ilman suojaviljaa perustettu nurmi	55	45	35	25	15	-	-	
Nurmi keväällä (korjataan sato) ennen kesäperustamista	20	15	10	5	-	-	-	
Yksivuotiset rehunurmet	50	40	30	20	15	-	-	
Monivuotinen nurmi**								
- laidun	40	30	20	10	-	-	-	
- muut rehunurmet***	50	40	30	20	10	-	-	
Peruna	75	75	75	55	35	20	-	
Sokerijuurikas								
- naatit kynnetty peltoon	70	70	70	50	30	10	-	
- naatit korjattu	80	80	80	60	40	20	-	

*suojaviljalla tarkoitetaan tässä nurmen suojakasvina käytettävää tuleentuneena, vihantana tai kokoviljana korjattavaa viljaa tai muuta suojakasvia

**fosforilannoitus suositellaan annettavaksi kokonaan ensimmäisellä levityskerralla.

***säilö- ja tuorerehunurmet, kuivaheinä ja odelma (2-3 niittoa/v)

Taulukon lannoitustasojen perusteena on viljoilla satotaso 4000 kg/ha ja öljykasveilla sekä palkokasveilla 2000 kg/ha

Jos sato on 25 % pienempi (viljat 3000 kg/ha, öljy- ja palkokasvit 1 500 kg/ha) taulukon määristä on vähennettävä 3 kg/ha.

Jos sato on 25 % suurempi (viljat 5000 kg/ha, öljy- ja palkokasvit 2500 kg/ha), taulukon määriin voi lisätä 3 kg/ha.

Jos sato on 50 % suurempi (viljat 6000 kg/ha, öljy- ja palkokasvit 3000 kg/ha), taulukon määriin voi lisätä 6 kg/ha.

Perunan, sokerijuurikkaan ja nurmien lannoitukseen ei satotason perusteella tehdä muutoksia.

Satotasokorjausta ei saa tehdä, jos taulukossa ei ole fosforille arvoa.

Osa D

Tarkennetun lannoituksen mukaisen typpilannoitustason tarkentaminen
satotason perusteella

Jos saavutettu satotaso poikkeaa viljojen osalta satotasosta 4000 kg/ha ja öljykasvien
tai palkokasvien osalta satotasosta 2000 kg/ha, on lannoitusta (kg N/ha) tarkennettava
seuraavasti (jos satotaso on pienempi, on lannoitusta vähennettävä, jos satotaso on
suurempi, voidaan lannoitusta lisätä):

Satotaso, kg/ha	1 500	2 000	2 500	3 000	3 500	4 000	4 500	5 000	5 500	6 000
Viljat				-20	-10	0	10	20	30	40
Öljykasvit ja palkokasvit	-20	0	20	40						

Typen määrä ei saa ylittää maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta
annetun valtioneuvoston päätöksen (209/1998, muut. 907/1999) mukaista enimmäistypin määrää.